

<<AVUI>>

10 octubre 1984.

E L L L E N G U A T G E

Referendar

Tots els nostres vocabularis de barbarismes recullen la forma verbal "refrendar", que és un manlleu del castellà, i per a substituir la qual proposen, en conjunt, els verbs següents: *autoritzar*, *legalitzar*, *confirmar*, *ratificar* i *avaluar*. Així mateix, en els diccionaris d'equivalències de Miracle i Albertí trobem algunes d'aquestes propostes: *avaluar* i *confirmar* (Miracle) i *legalitzar* (Albertí). No és ben segur, però, que cap d'aquestes solucions sigui plenament satisfactòria, això és, que cap d'aquests verbs proposats tingui exactament el mateix significat que el verb del castellà "refrendar". És, en tot cas, sorprenent que no s'hagi pensat en el verb *autenticar*, que segons el Diccionari Fabra significa "donar autenticitat, autoritat, amb proves, atestacions, formalitats requerides per la llei, etc.", significació àmplia que sembla que comprèn el valor amb què s'usa el verb "refrendar". (Cal advertir un error tipogràfic en la definició del substantiu *autenticació* de les edicions actuals del Diccionari Fabra: hi diu "acció d'autenticar" en lloc de "acció d'autenticar").

Però el diccionari d'equivalències (castellà-català) de Francesc de B. Moll proposa simplement, com a equivalent català de "refrendar", el verb *referendar*, proposat també, al costat de *confirmar* i *autoritzar*, pel *Diccionari terminològic de l'administració municipal* (castellà-català), de Jordi Baulies i Joan B. Xuriguera, editat per l'Ajuntament de Barcelona. I, és clar, el verb *referendar* no deixa d'ésser recollit pel Diccionari Alcover-Moll, que el defineix en els termes següents: "legalitzar un do-

Però el diccionari d'equivalències (castellà-català) de Francesc de B. Moll proposa simplement, com a equivalent català de "refrendar", el verb *referendar*, proposat també, al costat de *confirmar* i *autoritzar*, pel *Diccionari terminològic de l'administració municipal* (castellà-català), de Jordi Baulies i Joan B. Xuriguera, editat per l'Ajuntament de Barcelona. I, és clar, el verb *referendar* no deixa d'ésser recollit pel Diccionari Alcover-Moll, que el defineix en els termes següents: "legalitzar un document amb la firma de la persona autoritzada i que acompanya la firma del seu superior". Aquesta inclusió es basa en dues citacions de documents catalans de 1535 i 1658. Quant a l'origen del mot, s'hi estableix que prové del mot llatí *referendum*. Vet aquí un mot, doncs, el verb *referendar*, que sembla el més adequat per a ésser legitimament usat com a equivalent del mot castellà "refrendar".

Actualment, en castellà i en català com a castellanisme, "refrendar" s'usa també significat "aprovar per mitjà d'un referèndum", valor que no li és reconegut ni en castellà. Però si ja hem admès *referendum*, i si *referendar* —segons l'Alcover-Moll— en prové, potser no seria del tot desencertat de legitimar aquest ús —per qui en té la facultat, és clar, no pas per referèndum.

Albert Jané